

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV072-24

Banja Luka, 11.12.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	12
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana	13
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Bilans uspjeha	13
	6.1.1. Prihodi.....	13
	6.1.2. Rashodi.....	15
	6.1.3. Neto dobit i gubitak perioda	16
	6.2. Bilans stanja.....	16
	6.2.1. Bilansna aktiva.....	16
	6.2.2. Bilansna pasiva	19
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	21
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	21
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	21
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	21
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	21

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31.12.2023. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije izvršen u skladu sa odredbama člana 5., 12. stav (2) i člana 14. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer popisom nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obaveza, usklađivanje fizičkog stanja stalnih materijalnih sredstava i zaliha i knjigovodstvenih vrijednosti u pomoćnim evidencijama, podaci o stanju imovine i obaveza nisu preneseni sa dokumentacije koja odražava eksternu potvrdu njihovog stvarnog stanja, a u komisije za popis imenovana su lica koja vode evidenciju o promjenama na imovini, lica koja rukuju imovinom i njihovi neposredni rukovodioci.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. ovog Izvještaja:

Obrasci za godišnje finansijsko izvještavanje, odnosno Bilans stanja i Bilans uspjeha nisu sačinjeni u skladu sa članom 6. stav (1. i 4.) i članom 7. stav (1 do 3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, jer su u pomenutim obrascima više iskazane pozicija građevinski objekti za 443.384 KM, manje pozicija opreme za 491.300 KM, više pozicija prihodi od prodaje proizvoda, a manje pozicija prihoda od pruženih usluga za 601.784 KM u odnosu na iskazane u glavnoj knjizi.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1. i 6.1.3. ovog Izvještaja:

Precijenjeni su prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine, kao i dobit tekuće godine u iznosu od 491.300 KM, jer su prihodi priznati u bilansu uspjeha po osnovu naknadno utvrđenih stalnih sredstava koja nisu bila evidentirana u poslovnim knjigama u periodu kada su izgrađena, što nije u skladu sa članom 60. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa

u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kao i zahtjevima MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragrafi 41 i 42).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. ovog Izvještaja:

Potcijenjene su zalihe bruto vrijednosti i ispravka vrijednosti zaliha u iznosu od najmanje 35.039 KM, jer su prilikom izdavanja alata, inventara i HTZ opreme u upotrebu isknjiženi iz knjigovodstvene evidencije, što nije u skladu sa članom 25. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama AD „Vodovod i komunalije“ i članom 12. stav (1. i 6.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročna potraživanja i ispravka vrijednosti potraživanja su precijenjena u iznosu od najmanje 48.356 KM, jer nije izvršen prestanak priznavanja nenaplativih potraživanja od privrednih subjekata po okončanim stečajnim postupcima, što nije u skladu sa članom 27. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama AD „Vodovod i komunalije“ i zahtjevima MSFI 9 – Finansijski instrumenti (paragraf 3.2.3).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. ovog Izvještaja:

Revalorizacione rezerve su iskazane više, a neraspoređena dobit ranijih godina manje u iznosu od 513.783 KM, jer efekti procjene zemljišta prilikom početnog priznavanja radi utvrđivanja fer vrijednosti na dan sticanja nisu predmet evidentiranja na poziciji revalorizacionih rezervi shodno MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 24 i 26).

Takođe, priznati pozitivni efekti po procjeni objekata i opreme sa stanjem na dan 31.12.2004. godine nisu evidentirani analitički po sredstvima od kojih potiču, niti su revalorizacione rezerve korigovane po osnovu amortizacije tokom upotrebe imovine po osnovu koje su formirane, kao i isknjižavanja kada sredstvo prestaje da se priznaje, što nije u skladu sa članom 29. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kao i zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 39 i 40).

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4 i 6.6. ovog Izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjena pitanja vezana za stalnost poslovanja shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25). Takođe, nisu objelodanjene dodatne informacije u vezi sa pozicijama koje nisu detaljno prikazane u obrascima finansijskih izvještaja, ali su relevantne za razumijevanje sredstava, obaveza, kapitala, prihoda, rashoda i tokova gotovine u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112, 113 i 114), MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, (paragraf 73, 74, 77 i 79) i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze

nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 11.12.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Radni odnos na neodređeno vrijeme sa 24 lica nije zasnovan u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, jer su isti raspoređeni na radna mjesta za koja je sistematizovan manji broj izvršioaca, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o radu.

Obračun minulog rada za zaposlene vršen je na uvećanja plate po osnovu posebnih rezultata rada, što nije u skladu sa članom 62. Pravilnika o radu AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik, kao i članom 124. Zakona o radu.

Normativ potrošnje goriva po vozilima i radnim mašinama nije utvrđen, nisu definisana pravila korišćenja, održavanja i praćenja pripadajućeg troška po vozilu, a dio putnih naloga za korišćenje vozila nije popunjavan u skladu sa članom 4. stav (1) i članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga, jer nisu popunjavane relacije kretanja, vrijeme polaska i povratka, broj lica u vozilu, potpis vozača.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. ovog Izvještaja:

Plan poslovanja AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik za 2023. godinu nije donesen pravovremeno, jer je usvojen nakon 11 mjeseci od početka godine i isti ne sadrži izvore finansiranja za kapitalne izdatke, što nije u skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima, kao i članom 74. Statuta.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik je takođe odgovorn da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa

propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik.

Banja Luka, 11.12.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa imovine i obaveza, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa odredbama člana 4., 5., 12. stav (2), člana 14. i 17. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) pomoćna knjiga stalnih sredstava (nekretnine i oprema) uspostavi na način da se omogući pojedinačno obuhvatanje imovine po sredstvima kako bi se svako sredstvo moglo popisati, kao i uvid u hronološki prikaz promjena poslovnih događaja na sredstvima shodno članu 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 3) prilikom popunjavanja obrazaca Bilans stanja i Bilans uspjeha pozicije računa i grupe računa prezentuju preuzimanjem izravnavajućih salda sa grupe računa i računa Glavne knjige/bruto bilansa shodno članu 6. i 7. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 4) ispravka materijalno značajnih grešaka iz prethodnog perioda vrši u skladu sa MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragrafi 41 i 42);
- 5) izvrši sveobuhvatna analiza stalnih sredstava, knjigovodstvena evidencija ažurira sa stvarnim stanjem, te priznavanje i vrednovanje istih vrši u skladu sa članom 4. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, drugim relevantnim MRS i MSFI;
- 6) vrijednost alata, inventara i HTZ opreme izdatih u upotrebu priznaje u skladu sa članom 25. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Preduzeća, te evidentira u skladu sa članom 12. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva druga pravna lica i preduzetnike;
- 7) izvrši sveobuhvatna analiza potraživanja nenaplaćenih duže od godinu dana u pogledu njihove naplativosti, i donesu odgovarajuće odluke o daljem postupanju shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti (paragraf 3.2.3a).
- 8) utvrdi status revalorizacionih rezervi formiranih procjenom objekata i opreme i u skladu sa istim izvrše evidentiranja shodno članu 29. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 39 i 40);
- 9) dio dugoročnih obaveza koje za plaćanje dospijeva u narednoj godini na datum izvještavanja reklasifikuju na kratkoročne obaveze u skladu sa članom 33. stav (13) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 10) naknade članovima nadzornog odbora i odbora za reviziju priznaju na obračunskom osnovu u periodu u kojem je obaveza nastala bez obzira da li je izvršeno i plaćanje shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28);
- 11) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije o stalnosti poslovanja, te dodatne informacije shodno članu 20. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i

preduzetnike, zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25, 112, 113 i 114), MRS JS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (73 74, 77 i 79), te MRS JS 7 – Izvještaj o novčanim tokovima.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- 1) Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u dovoljnoj mjeri definišu posebni uslovi u pogledu stručne spreme i zvanja koja su potrebna za izvršavanje poslova tog radnog mjesta shodno članu 7. stav (2) Zakona o radu, te zapošljavanje vrši prema broju sistematizovanih radnih mjesta shodno članu 26. zakona;
- 2) definišu kriterijumi za uvećanja plata za posebne rezultate rada;
- 3) obračun minulog rada vrši na osnovnu platu u skladu sa članom 62. Pravilnika o radu Preduzeća, odnosno članom 124. Zakona o radu;
- 4) utvrde normativi potrošnje goriva po vozilima i radnim mašinama i uspostavi evidencija o korišćenju istih i praćenje pripadajućeg troška po vozilu, a putni nalozi popunjavaju u skladu sa članom 4. i 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnih naloga;
- 5) propisana prava na naknadu upotrebe mobilnih telefona primjenjuju u skladu sa Odlukom o korišćenju službenih mobilnih telefona;
- 6) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se odredi odgovorno lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, izvrši samoprocjena pet elemenata sistema finansijskog upravljanja i kontrole primjenom COSO modela, uspostavi knjiga poslovnih procesa, propišu kontrolne i druge aktivnosti koje su propisane odredbama navedenih propisa;
- 7) na portalu javnih nabavki objavljuju podaci o datumu potpune realizacije ugovora shodno članu 75. stav (3) Zakona o javnim nabavkama, a u komisiju za nabavke imenuju lica koja nisu odgovorne osobe koje na bilo koji način donose odluke vezane za postupak javne nabavke ili iste odobravaju shodno članu 7. stav (4) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke;
- 8) plan poslovanja donosi pravovremeno, najkasnije početkom fiskalne godine, te da isti sadrži izvore finansiranja za predviđene kapitalne izdatke shodno članu 22. Zakona o javnim preduzećima;
- 9) prilikom izgradnje vodovoda i drugih objekata u vlastitoj režiji uspostavi evidencija za ugrađeni materijal, opremu, uređaje i druge građevinske proizvode, u toku građenja vodi građevinski dnevnik, po završetku sačini izvještaj o izvršenim radovima i da se izvrši tehnički pregled shodno članu 117. i 140. Zakona o uređenju prostora i građenju;
- 10) uredi oblast u vezi sa organizovanjem toplog obroka u vlastitoj kuhinji, donesu interni akti, utvrdi normativ utroška proizvoda za pripremu obroka, vrši kontrola i praćenje utroška prema normativima, kao i druge aktivnosti koje su neophodne za provođenje ove aktivnosti u skladu sa propisima.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o javnim preduzećima,
- Zakon o privrednim društvima,
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu član 7., 26., 33., 35., 39., 124. i 205.;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida član 26. i 27.;
- Zakon o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu član 6. i 7.;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Zakon o uređenju prostora i građenju, član 117., 140. i 159;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga,
- Statut AD „Vodovod i komunalije“ Zvornik;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta AD „Vodovod i Komunalije“ Zvornik;
- Pravilnik o radu AD „Vodovod i Komunalije“ Zvornik;
- Odluka o korišćenju službenih mobilnih telefona

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Akcionarsko društvo „Vodovod i komunalije“ Zvornik (u daljem tekstu: Preduzeće) je javno preduzeće upisano u sudski registar kao privredno društvo u formi akcionarskog društva radi obavljanja djelatnosti od opšteg interesa u čijem osnovnom kapitalu većinsko vlasništvo ima Grad Zvornik (u daljem tekstu: Grad).

Na organizaciju i rad Preduzeća primjenjuje se Zakon o javnim preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/04 i 78/11), a pitanja koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19 i 17/23).

Preduzeće obavlja djelatnosti propisane članom 5. Statuta koje se odnose na prikupljanje, prečišćavanje i isporuku vode, prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda - kanalizacija, prikupljanje i odvoz otpada iz stambenih i poslovnih prostora, održavanje gradske čistoće, pogrebne i pripadajuće djelatnosti, te ostale djelatnosti u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/11, 100/17).

Organi Preduzeća su Skupština akcionara, Nadzorni odbor i Uprava (direktor), a imenovan je i Odbor za reviziju.

Sredstva za finansiranje Preduzeća u 2023. godini obezbijeđena su obavljanjem registrovane djelatnosti, a poslovanje se vrši preko računa otvorenih kod poslovnih banaka.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Preduzeća za period 01.01- 31.12.2023. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Preduzeća.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija, djelatnost, zastupanje i predstavljanje, prava i obaveze, nadležnosti organa upravljanja i rukovođenja, kao i druga pitanja od značaja za rad i obavljanje djelatnosti u skladu sa propisima interno su uređena Statutom Preduzeća koji je Skupština akcionara donijela 2012. godine (sa izmjenama i dopunama iz 2017., 2020. i 2023. godine).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Preduzeću koji je donesen 2002. godine (sa sedam izmjena i dopuna) sistematizovano je 78 radnih mjesta za 136 izvršilaca, te 2 radna mjesta (pomoćni radnici na održavanju vodovoda i kanalizacije i inkasanti) za koja nije utvrđen broj izvršilaca.

Na dan 31.12.2023. godine u Preduzeću je bilo zaposleno ukupno 162 izvršioca, od čega 149 na neodređeno, 12 na određeno vrijeme i direktor kao imenovano lice.

Revizijom je utvrđeno da u navedenom pravilniku posebni uslovi za više radnih mjesta nisu u dovoljnoj mjeri utvrđeni, jer je kao uslov propisan samo stepen stručne spreme i radno iskustvo, što nije u skladu sa članu 7. stav (2) Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 1/16, 66/18, 119/21 i 112/23) kojim je propisano da se aktom o sistematizaciji utvrđuju posebni uslovi neophodni za zasnivanje radnog odnosa, kao što su vještine i radno iskustvo, vrsta i stepen stručne spreme, odnosno nivoi obrazovanja i zanimanja potrebnih za obavljanje sistematizovanih radnih mjesta.

Radni odnos na neodređeno vrijeme sa 24 lica nije zasnovan u skladu sa navedenim pravilnikom, jer su isti raspoređeni na radnim mjestima (šest radnih mjesta) za koja su sistematizovana ukupno 23 izvršioca a zaposleno je 47 lica, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o radu kojim je propisano da se radni odnos zasniva u skladu sa aktom o sistematizaciji.

Takođe, na radnim mjestima za koja navedenim pravilnikom nije utvrđen broj izvršilaca, bilo je zaposleno 12 lica na neodređeno na radnom mjestu pomoćni radnici na održavanju vodovoda i kanalizacije, dok je na radnom mjestu inkasanta zaposleno takođe 12 lica (11 na neodređeno i jedno lice na određeno), a prema članu 9. pravilnika je propisano da se po pravilu broj izvršilaca utvrđuje, a da se za pojedina mjesta za koja se ne može predvidjeti broj izvršilaca isti utvrđuje godišnjim planom, odnosno po ukazanoj potrebi. S obzirom na činjenicu da su zaposleni na neodređeno vrijeme izvjesno je da se broj izvršilaca mogao odrediti.

Obračun plata zaposlenih vršen je primjenom koeficijenata propisanih Pravilnikom o radu (donesen 2018. godine sa izmjenama i dopunama iz 2018. i 2022. godine), za direktora iznos plate je utvrđen Odlukom Nadzornog odbora, a koeficijent za tehničkog rukovodioca i rukovodioca računovodstvenih knjigovodstvenih i finansijskih poslova utvrdio je direktor ugovorom o radu.

Članom 63. Pravilnika o radu predviđeno je uvećanje plate radnika po osnovu posebnih rezultata rada do 20%, bez definisanih kriterijuma šta predstavlja posebne rezultate rada.

Obračun uvećanja plata zaposlenima po osnovu posebnih rezultata rada vršen je svaki mjesec u procentima (5 - 20%) koje je određivao direktor (procenat uvećanja upisan na obrascu evidencije na poslu), bez dokumentovanja osnova za uvećanja.

Obračun minulog rada za zaposlene je vršen i na uvećanja plate po osnovu posebnih rezultata rada, što nije u skladu sa članom 62. Pravilnika o radu, odnosno članom 124. Zakona o radu kojima je propisano da se za obračun minulog rada primjenjuje osnovna plata.

Obračun naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla vršen je na osnovu cijene dnevne karte prevoznika, što nije u skladu sa članom 71. stav (1 tačka b.) Pravilnika o radu Preduzeća, kojima je propisano da se naknada utvrđuje u visini do pune cijene mjesečne karte u javnom prevozu.

Preduzeće nije utvrdilo normative potrošnje goriva po vozilima i radnim mašinama, nije definisalo pravila korišćenja, održavanja kao i način vođenja evidencija i praćenja troškova goriva i tekućeg održavanja (pripadajućeg troška po vozilu), a dio putnih naloga za korišćenje vozila nije popunjavan u skladu sa članom 4. stav (1) i članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga, jer nisu popunjavane relacije kretanja, vrijeme polaska i povratka, broj lica u vozilu, potpis vozača.

Priznati su troškovi mjesečne pretplate mobilnih telefona za više od 40 brojeva koji nisu obuhvaćeni Odlukom o korišćenju službenih mobilnih telefona kojom je obuhvaćeno 13 korisnika.

Pomoćna knjiga stalnih sredstava (nekretnina i opreme) nije vođena u skladu sa pravilima propisanim članom 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20), jer nije omogućena analitička evidencija i uvid u hronološki prikaz promjena poslovnih događaja po svakom pojedinačnom sredstvu, dio imovine nije identifikovan analitički, odnosno ne daje podatke o pravoj vrijednosti pojedinačnih sredstava i ukupne imovine.

Na dan bilansa stanja glavne knjige i pomoćnih knjiga stalnih sredstava (nekretnina i opreme) i zaliha materijala, alata, sitnog inventara i HTZ opreme nisu usaglašene (neto vrijednost građevinskih objekata u glavnoj knjizi u odnosu na pomoćnu evidenciju iskazana je više za 91.127 KM, neto vrijednost opreme manje za 43.302 KM a nisu usaglašene ni bruto vrijednost i ispravka vrijednosti), što nije u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 78/20) kojim je propisano da se usklađivanje prometa i stanja pomoćnih knjiga sa prometom i stanjem u glavnoj knjizi, vrši kontinuirano, a najkasnije neposredno prije popisa imovine i obaveza, odnosno prije sačinjavanja finansijskih izvještaja.

U skladu sa Rješenjima o imenovanju Komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine izvršen je popis imovine i obaveza. Revizijom je utvrđeno da popis

imovine i obaveza nije izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 45/16 i 113/21), jer:

- u komisiju za popis imovine i obaveza su imenovana lica koja vode evidenciju o promjenama na imovini i obavezama, lica koja rukuju imovinom i njihovi neposredni rukovodioci, što nije u skladu sa članom 14. pravilnika;
- prije započinjanja popisa, popisne liste nisu ovjerene od strane odgovornog lica, što nije u skladu sa članom 17. stav (4. i 8.) pravilnika;
- nije utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, odnosno usklađivanje fizičkog stanja stalnih materijalnih sredstava i zaliha i knjigovodstvenih vrijednosti u pomoćnim evidencijama, shodno članu 5. pravilnika, podaci o stanju imovine i obaveza nisu preneseni sa dokumentacije koja odražava eksternu potvrdu njihovog stvarnog stanja (izvoda iz zemljišnih knjiga, konfirmacije salda potraživanja i obaveza), što nije u skladu sa članom 12. stav (2) pravilnika;
- predmet popisa nije bila imovina koja nije u vlasništvu Preduzeća a koju koristi i istom upravlja po osnovu odluke Skupštine grada (vodovodi u vlasništvu Grada), što nije u skladu sa članom 4. stav (2) pravilnika.

Procedure o postupanju u vezi stalnih sredstava koja su otpisana i isnjžena iz poslovnih knjiga u smislu uništenja sredstava, korišćenja rezervnih dijelova, doniranja ili prodaje kao sekundarne sirovine, Preduzeće nije definisalo.

Preduzeće nije sačinilo godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, što je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/22). Takođe, nisu preduzete aktivnosti propisane Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) i Uputstvu o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), jer nije imenovano lice odgovorno za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole, nije izvršena samoprocjena pet elemenata sistema finansijskog upravljanja i kontrole primjenom COSO modela shodno članu 6. navedenog zakona, nije izvršen popis i opis poslovnih procesa, nije uspostavljena knjiga poslovnih procesa, nisu identifikovani i procijenjeni rizici (tačka 22. navedenog uputstva) i druge aktivnosti zahtijevane navedenim propisima.

Shodno gore navedenom, kao i u većini tačkaka ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- **Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u dovoljnoj mjeri definišu posebni uslovi u pogledu stručne spreme i zvanja koja su potrebna za izvršavanje poslova tog radnog mjesta shodno članu 7. stav (2) Zakona o radu, te zapošljavanje vrši prema broju sistematizovanih radnih mjesta shodno članu 26. zakona;**
- **definišu kriterijumi za uvećanja plata za posebne rezultate rada;**
- **obračun minulog rada vrši na osnovnu platu u skladu sa članom 62. Pravilnika o radu Preduzeća, odnosno članom 124. Zakona o radu;**
- **utvrde normativi potrošnje goriva po vozilima i radnim mašinama i uspostavi evidencija o korišćenju istih i praćenje pripadajućeg troška po vozilu, a putni nalozi popunjavaju u skladu sa članom 4. i 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnih naloga;**
- **propisana prava na naknadu upotrebe mobilnih telefona primjenjuju u skladu sa Odlukom o korišćenju službenih mobilnih telefona;**
- **pomoćna knjiga stalnih sredstava (nekretnine i oprema) uspostavi na način da se omogući pojedinačno obuhvatanje imovine po sredstvima kako bi se svako**

sredstvo moglo popisati i uvid u hronološki prikaz promjena poslovnih događaja na sredstvima shodno članu 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;

- **postupci i procedure provođenja popisa imovine i obaveza, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa odredbama člana 4., 5., 12. stav (2), člana 14. i 17. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se odredi odgovorno lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, izvrši samoprocjena pet elemenata sistema finansijskog upravljanja i kontrole primjenom COSO modela, uspostavi knjiga poslovnih procesa, propišu kontrolne i druge aktivnosti koje su propisane odredbama navedenih propisa.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki Preduzeća za 2023. godinu sa izmjenama i dopunama planirane su nabavke roba, usluga i radova ukupne vrijednosti od 2.722.279 KM bez poreza na dodatu vrijednost.

Prema izvještaju o provedenim postupcima javnih nabavki za 2023. godinu, proveden je 51 postupak ukupne vrijednosti od 988.664 KM i to šest otvorenih postupaka (523.120 KM), 14 postupaka po konkurentskom zahtjevu za dostavljanje ponuda (352.517 KM), jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja (12.650 KM) i 30 direktnih sporazuma (100.377 KM).

Revizijskim ispitivanjem je obuhvaćeno 13 postupaka javnih nabavki u vrijednosti od 611.984 KM (62% ukupno ugovorenih nabavki tokom 2023. godine) i to:

- tri otvorena postupka za nabavku goriva (199.820 KM), vodovodnog materijala (165.691 KM) i alata, materijala i pribora za rad (60.370 KM);
- pet konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda za nabavku polovnog teretnog vozila (25.950 KM), rezervnih dijelova za vozila voznog parka (37.000 KM), natrijum hipohlorida (28.750 KM), HTZ opreme (40.000 KM) i nabavka svježeg mesa (26.200 KM);
- tri direktna sporazuma ukupne vrijednosti 15.552 KM (nabavka akumulatora, tonera i ribe) i
- pregovarački postupak bez objave obavještenja za nabavku usluge laboratorijskog ispitivanja ispravnosti vode za piće iz vodovodne mreže (12.650 KM).

Revizijskim ispitivanjem su utvrđene nepravilnosti i neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim aktima i to:

- odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača nisu objavljivane na internet stranici Preduzeća shodno članu 70. stav (6) zakona;
- na portalu javnih nabavki nisu objavljivani podaci o datumu potpune realizacije ugovora i ukupnoj potrošenoj vrijednosti shodno članu 75. stav (3) tačka (i-j) zakona;
- predsjednik komisije za nabavku uglavnom je bilo lice koje je podnijelo prijedlog za pokretanje postupka i provođenje javne nabavke (rukovodioci organizacionih jedinica), što nije u skladu sa članom 7. stav (4) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke kojim je propisano da u komisiju ne mogu biti imenovane odgovorne osobe koje na bilo koji način donose odluke vezane za postupak javne nabavke ili iste odobravaju.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se na portalu javnih nabavki objavljuju podaci o datumu potpune realizacije ugovora shodno članu 75. stav (3) Zakona o javnim nabavkama, a u komisiju za nabavke imenuju lica koja nisu odgovorne osobe koje na bilo koji način donose odluke vezane za postupak javne nabavke ili iste odobravaju shodno članu 7. stav (4) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Skupština akcionara je 01.12.2023. godine usvojila Plan poslovanja Preduzeća za 2023. godinu, po kojem su planirani prihodi (5.758.000 KM), rashodi (5.620.400 KM) i kapitalna ulaganja (550.000 KM). Dobit u poslovanju je planirana u iznosu od 137.600 KM.

Prihodi su planirani po osnovu poslovnih prihoda (5.630.000 KM), finansijskih prihoda (35.000 KM) i ostalih prihoda (93.000 KM).

Planirani rashodi se odnose na troškove materijala (364.600 KM), goriva i energije (727.000 KM), bruto plata i naknada (3.449.800 KM), bruto naknada članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju (59.000 KM), troškove proizvodnih usluga (429.900 KM), ostale nematerijalne troškove (223.700 KM), finansijske rashode (26.000 KM), rashode po osnovu indirektnog otpisa potraživanja od kupaca (90.000 KM) i troškove amortizacije (250.000 KM).

Revizijom je utvrđeno da Plan poslovanja za 2023. godinu nije donesen pravovremeno, jer je usvojen nakon 11 mjeseci od početka godine i isti ne sadrži izvore finansiranja za kapitalne izdatke, što nije u skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima, kao i članom 74. Statuta Preduzeća.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se plan poslovanja donosi pravovremeno, najkasnije početkom fiskalne godine, te da isti sadrži izvore finansiranja za predviđene kapitalne izdatke shodno članu 22. Zakona o javnim preduzećima.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Preduzeća su prezentovani u obrascima Bilans stanja, Bilans uspjeha i Bilans tokova gotovine propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kao i obrascu Izvještaj o promjenama na kapitalu propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrasca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 59/22).

Skupština akcionara je 28.06.2024. godine usvojila Izvještaj o poslovanju za 2023. godinu i Finansijski izvještaj Preduzeća za 2023. godinu.

Revizijom je utvrđeno da Bilans stanja i Bilans uspjeha nisu sačinjeni u skladu sa članom 6. stav (1. i 4.) i članom 7. stav (1 do 3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, jer prilikom popunjavanja obrazaca na pojedine pozicije nekretnina, postrojenja i opreme nisu uneseni podaci preuzimanjem salda sa grupe računa i računa glavne knjige/bruto bilansa. U Bilansu stanja pozicija Građevinski objekti je iskazana u većem iznosu za 443.384 KM, a pozicija Postrojenja i oprema u manjem iznosu za 491.300 KM u odnosu na iskazane u glavnoj knjizi/bruto bilansu. Takođe, u Bilansu stanja pozicija Sredstva u pripremi nije iskazana, a u glavnoj knjizi/bruto bilansu je iskazana u iznosu od 47.916 KM.

U Bilansu uspjeha pozicija Prihodi od prodaje proizvoda je iskazana u većem iznosu, a pozicija Prihoda od pruženih usluga u manjem iznosu za 601.784 KM u odnosu na iskazane u glavnoj knjizi/bruto bilansu.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se prilikom popunjavanja obrazaca Bilans stanja i Bilans uspjeha pozicije računa i grupe računa prezentuju preuzimanjem izravnavajućih salda sa grupe računa i računa Glavne knjige/bruto bilansa shodno članu 6. i 7. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1. Bilans uspjeha

U obrascu Bilans uspjeha (Izvještaj o ukupnom rezultatu) iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 5.838.669 KM i ukupni rashodi u iznosu od 5.810.376 KM.

6.1.1. Prihodi

Prihodi su iskazani po osnovu poslovnih prihoda (5.090.070 KM), finansijskih prihoda (161.710 KM), ostalih prihoda i dobitaka (95.589 KM) i prihoda od usklađivanja vrijednosti imovine (491.300 KM).

Poslovni prihodi su iskazani po osnovu prihoda od pruženih usluga (5.043.741 KM) i ostalih poslovnih prihoda (46.329 KM).

Prihodi od pruženih usluga su iskazani po osnovu fakturisanja isporučene vode (1.497.952 KM), odvođenje otpadnih voda - kanalizacije (401.561 KM), usluga skupljanja i odvoza smeća (1.968.632 KM), priključaka na vodovodnu i kanizacionu mrežu, održavanja mreže i drugih objekata komunalne infrastrukture (1.016.541 KM), održavanja groblja, pružanja pogrebnih usluga i prodaje grobnih mjesta (137.858 KM) i prihoda za izdavanje tezgi na zeleno pijaci (21.197 KM).

Ostali poslovni prihodi su iskazani po osnovu naknade neto plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od Fonda zdravstvenog osiguranja.

Finansijski prihodi su iskazani najvećim dijelom po osnovu obračunatih zatezних kamata zbog neblagovremenog plaćanja računa za vodu, kanalizaciju, skupljanja i odvoza smeća i drugih usluga (107.229 KM), kamata po sudskim presudama koje su naplaćene od tuženih kupaca (10.447 KM), naplaćenih sudskih taksi (33.321 KM), obustava od plata zaposlenih za prekoračenje troškova korišćenja mobilnih telefona (4.022 KM) i ostalih prihoda (6.463 KM).

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 95.589 KM po osnovu naplaćenih ranije otpisanih potraživanja (89.457 KM) i smanjenja dugoročnih rezervisanja (6.131 KM).

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine su iskazani u iznosu od 491.300 KM po osnovu legalizacije vodovodnog sistema u naseljenom mjestu Donja Pilica izgrađenog u ranijem periodu a prema izjavi odgovornih Preduzeće je radove izvodilo u vlastitoj režiji.

Navedeni prihodi su priznati po Odluci Nadzornog odbora Preduzeća od 29.12.2023. godine kojom je naloženo da se uknjiži vodovod „Pilica“ u skladu sa Rješenjem o naknadnom izdavanju građevinske i upotrebne dozvole, Projektu izvedenog stanja i Elaboratu geodetskih podzemnih instalacija na dijelu navedenog vodovoda. Vrijednost vodovoda u iznosu od 491.300 KM priznata je po Predračunu izvedenih radova dostavljenom od strane „Graleks“ d.o.o. Pale, što je u navedenom iznosu evidentirano na poziciji prihoda od usklađivanja vrijednosti i građevinskih objekata. Nije dokumentovano da je Preduzeće vodilo građevinski dnevnik, građevinsku knjigu, evidenciju o ugrađenom materijalu, opremi i drugim građevinskim proizvodima shodno članu 117. Zakonu o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 40/13, 106/15, 3/16 i 84/19).

Projekat izvedenog stanja izrađen je od strane preduzeća ovlašćenog za projektovanje („Graleks“ d.o.o. Pale) po Odluci o izboru najpovoljnijeg ponuđača po postupku direktnog sporazuma od 27.12.2023. godine.

Prema prezentovanoj dokumentaciji, zahtjev za legalizaciju izgrađenog vodovodnog sistema u naseljenom mjestu Donja Pilica podnesen je 2016. godine od strane Grada, a Rješenje o naknadnom izdavanju građevinske i upotrebne dozvole je 29.12.2023. godine donijelo Odjeljenje za prostorno uređenje Gradske uprave Grada kojim je dalo saglasnost da se „kao stranka-investitor legitimise AD Vodovod i komunalije Zvornik“, te navedeno da „s obzirom na minimalnu tehničku dokumentaciju koja je priložena uz zahtjev ovaj organ ne garantuje za sigurnost i stabilnost objekta“.

Revizijom je utvrđeno da su precijenjeni prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine, kao i dobit tekuće godine u iznosu od 491.300 KM, jer priznavanje prihoda u bilansu uspjeha po osnovu naknadno utvrđenih stalnih sredstava koja nisu bila evidentirana u poslovnim knjigama u periodu kada su izgrađena nije u skladu sa članom 60. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kao i zahtjevima MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragrafi 41 i 42) koji zahtijevaju da se ispravka uočenih materijalno značajnih grešaka vrši u prvom setu finansijskih izvještaja odobrenih za

objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka tako što će se prepraviti početna stanja tih sredstava i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period, a ne preko dobitka ili gubitka za period u kojem je greška otkrivena.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- **ispravka materijalno značajnih grešaka iz prethodnog perioda vrši u skladu sa zahtjevima MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragrafi 41 i 42);**
- **prilikom izgradnje vodovoda i drugih objekata u vlastitoj režiji uspostavi evidencija za ugrađeni materijal, opremu, uređaje i druge građevinske proizvode, u toku građenja vodi građevinski dnevnik, po završetku sačini izvještaj o izvršenim radovima, te izvrši tehnički pregled shodno članu 117. i 140. Zakona o uređenju prostora i građenju.**

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 5.810.376 KM po osnovu poslovnih rashoda, finansijskih rashoda, ostalih rashoda i gubitaka i rashoda od usklađivanja vrijednosti imovine.

Poslovni rashodi se odnose na troškove materijala (412.542 KM), goriva i energije (566.778 KM), plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja (3.747.736 KM), proizvodnih usluga (489.896 KM), amortizacije (152.379 KM), nematerijalne troškove bez poreza i doprinosa (173.187 KM), troškove poreza (21.061 KM) i troškove doprinosa (6.372 KM).

Troškovi materijala se odnose na troškove materijala za izradu učinaka (273.585 KM), rezervnih dijelova (42.428 KM), auto guma (15.469 KM), HTZ opreme (30.800 KM), alata i inventara (3.940 KM), kancelarijskog materijala (19.044 KM), hlora i ostalog laboratorijskog materijala (27.278 KM).

Troškovi goriva i energije se odnose na troškove električne energije (351.374 KM) goriva i maziva (204.029 KM), gasa (10.976 KM) i ogrevnog drveta (400 KM).

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja su iskazani po osnovu bruto plate i bruto naknada (3.042.272 KM) i ostalih ličnih primanja (705.464 KM).

Troškovi bruto plata i bruto naknada plata su iskazani po osnovu bruto plata zaposlenih lica (2.969.616 KM), bruto naknada Nadzornom odboru (36.981 KM), bruto naknada Odboru za reviziju (18.990 KM), kao i bruto naknada po ugovorima o djelu u iznosu od 16.684 KM.

Bruto naknade po ugovorima o djelu su nepravilno evidentirane na troškovima bruto plata umjesto na troškovima proizvodnih usluga shodno članu 45. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi ostalih ličnih primanja su iskazani po osnovu naknada za prevoz na posao i povratka sa posla (230.434 KM), regresa za godišnji odmor (265.739 KM), toplog obroka (177.300 KM), troškova službenih putovanja (4.749 KM), otpremnine i jednokratne pomoći (21.667 KM) i ostalih troškova (5.576 KM).

Topli obrok za zaposlene se priprema u vlastitoj kuhinji od prehrambenih proizvoda koji se nakon nabavke evidentiraju na zalihama (svježe meso, riba, hljeb i ostali prehrambeni proizvodi), a na troškove toplog obroka se evidentira razduženje sa zaliha u iznosu utrošenih na mjesečnom nivou.

Interni akti u vezi sa organizovanjem toplog obroka u vlastitoj kuhinji nisu doneseni, nije utvrđen normativ utroška namirnica za pripremu toplog obroka, način i utvrđivanja jelovnika, kontrola i praćenje utroška namirnica prema normativima, nisu rađene kalkulacije cijene koštanja obroka radi utvrđivanja iznosa toplog obroka po zaposlenom u propisanim iznosima, kao i druge aktivnosti koje su neophodne za provođenje ove aktivnosti u skladu sa relevantnim propisima kojima je uređena ova oblast.

Troškovi za otpremnine i jednokratne pomoći se odnose na otpremnine za odlazak u penziju (8.689 KM), novčanu pomoć porodici za smrt člana uže porodice (12.486 KM) i jubilarnu nagradu (492 KM).

Troškovi proizvodnih usluga se odnose na troškove usluga deponovanja komunalnog otpada na Regionalnu deponiju u Osmacima (349.807 KM), održavanja deponije u Karakaju (19.750 KM), tekućeg održavanja objekata i opreme (54.670 KM), telefona i interneta (33.931 KM), usluga analize vode (18.712 KM), zakupa zemljišta (3.448 KM) i ostalih usluga (9.578 KM).

Troškovi amortizacije se odnose na amortizaciju obračunatu lineranom metodom po utvrđenim stopama amortizacije na građevinske objekte (41.673 KM) i opremu (110.706 KM).

Nematerijalni troškovi (bez troškova poreza i doprinosa) se odnose na troškove osiguranja zaposlenih i vozila (35.635 KM), geodetskih usluga (23.508 KM), platnog prometa (8.561 KM), advokatskih usluga (9.817 KM), sudskih taksi (35.704 KM), sudskih troškova izvršnog i parničnog postupka (3.841 KM), usluga higijene (14.471 KM), reprezentacije (7.916 KM), troškovi oglašavanja u medijima (7.568 KM), revizije finansijskih izvještaja (5.000 KM), članarina i administrativnih taksi (7.226 KM) i na ostale nematerijalne troškove (6.164 KM).

Troškovi poreza se odnose na naknade za vode (12.959 KM), naknade za šume (4.083 KM), naknade za protivpožarnu zaštitu (1.750 KM), porez na imovinu (2.211 KM) i ostalo (58 KM).

Troškovi doprinosa se odnose na doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida.

Finansijski rashodi su iskazani u iznosu od 84.465 KM po osnovu rashoda zatezних kamate zbog neblagovremenog plaćanja javnih prihoda - naknade za vode, poreza i doprinosa (56.589 KM) i obaveza prema dobavljačima (27.589 KM).

Ostali rashodi i gubici su iskazani u iznosu od 155.960 KM i odnose se na rashode po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja od kupaca koja nisu naplaćena u roku dospjeća i za koje je izvršena ispravka vrijednosti (148.456 KM), direktnog otpisa potraživanja od kupaca (3.333 KM), naknade štete trećim licima (3.870 KM) i ostalih rashoda (300 KM).

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se uredi oblast u vezi sa organizovanjem toplog obroka u vlastitoj kuhinji, donesu interni akti, utvrdi normativ utroška proizvoda za pripremu obroka, vrši kontrola i praćenje utroška prema normativima, kao i druge aktivnosti koje su neophodne za provođenje ove aktivnosti u skladu sa propisima.

6.1.3. Neto dobit i gubitak perioda

Preduzeće je iskazalo neto dobit tekuće godine u iznosu od 19.768 KM što predstavlja razliku između ukupnih prihoda iskazanih (5.838.669 KM) i ukupnih rashoda (5.810.376 KM) umanjenu za porez na dobit (8.525 KM).

Revizijom je utvrđeno da je neto dobit tekuće godine po osnovu precijenjenih prihoda više iskazana u iznosu od 491.300 KM (tačka 6.1.1. izvještaja).

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Bilansna aktiva

Bilansna aktiva na dan 31.12.2023. godine je iskazana u iznosu od 9.706.580 KM bruto vrijednosti, 4.831.205 KM ispravke vrijednosti i 4.875.375 KM neto vrijednosti. Čine je stalna sredstva i tekuća sredstva.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u iznosu od 5.296.186 KM bruto vrijednosti, 3.294.218 KM ispravke vrijednosti i 2.001.968 KM neto vrijednosti, koju čine nekretnine i oprema.

Nekretnine su iskazane po osnovu zemljišta i građevinskih objekta.

Zemljište je iskazano u iznosu od 552.835 KM, a odnosi se na više zemljišnih parcela u sjedištu Preduzeća u Karakaju u iznosu od 513.783 KM (površine 6.048 m² pribavljeno po

Ugovoru o zamjeni nekretnina sa Srpskom pravoslavnom crkvenom opštinom Zvornik), a razlika u iznosu od 39.052 KM nije knjigovodstveno identifikovana.

U pomoćnoj knjizi stalnih sredstava zemljište nije evidentirano, a glavnoj knjizi se vodi samo u ukupnoj vrijednosti, bez preciznijeg određenja nekretnine, odnosno naziva parcele, broja katastarske čestice, površine i slično.

Prema Posjedovnom listu od 09.09.2024. godine izdatoj od strane Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Preduzeće je upisano kao posjednik zemljišta površine 20.568 m².

Na osnovu uvida u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da zemljište nije integralno evidentirano i iskazano po fer vrijednosti shodno članu 4. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Građevinski objekti su iskazani neto vrijednosti od 668.847 KM (bruto vrijednost 2.099.143 KM i ispravka vrijednosti 1.430.296 KM), a čine ih poslovne zgrade, objekti vodovoda i kanalizacije i drugi infrastrukturni objekti namijenjeni za obavljanje osnovne djelatnosti.

Vrijednost građevinskih objekata je povećana po osnovu legalizacije vodovoda „Pilica“ u iznosu od 491.300 KM (objašnjeno pod tačkom 6.1.1. Izvještaja)

Objekti vodovoda i kanalizacije su iskazani u iznosu od 556.797 KM neto vrijednosti (bruto vrijednost 1.662.046 KM i ispravka vrijednosti 1.105.249 KM) u okviru poslovnih evidencija Preduzeća.

Prema pregledu koji je dostavljen u pisanoj formi za potrebe revizije, veći dio izgrađenih vodovodnih i kanizacionih sistema Grad je ustupio na privremeno korišćenje i upravljanje Preduzeću koji su evidentirani u knjigovodstvenoj evidenciji Grada u iznosu od 8.517.679 KM bruto vrijednosti, 987.109 KM ispravke vrijednosti i 7.530.570 KM neto vrijednosti shodno članu 7. Odluke o javnom vodovodu i javnoj kanalizaciji („Službeni glasnik Grada“, broj 14/19) po kojem se komunalni objekti čiju izgradnju je finansirao Grad ili komunalno Preduzeće, daju na upravljanje Preduzeću posebnim aktom koji donosi Skupština grada.

Preduzeće nije uspostavilo interne evidencije o objektima i uređajima javnog vodovoda i javne kanalizacije evidentiranih u poslovnim knjigama Grada koja mu je odlukama Skupštine Grada prenesena na upravljanje, održavanje i korišćenje.

Takođe, dio izgrađenih vodovodnih sistema po ugovorima zaključenim sa mjesnim zajednicama predat je Preduzeću bez naknade na trajno upravljanje, održavanje i raspolaganje, a odnose se na vodovod MZ Donji Grbavci procijenjene vrijednosti od strane ovlašćenog procijenitelja u iznosu od 160.570 KM (po ugovoru iz 2020. godine), Vodovod MZ Ekonomija u iznosu od 190.000 KM, a isti nisu evidentirani ni u Preduzeću niti u poslovnim knjigama Grada. Po ovom osnovu je bruto vrijednost stalnih sredstava podcijenjena za 350.570 KM, kao i ispravka vrijednosti za troškove amortizacije.

Na dan bilansa stanja stalnih sredstava (nekretnine i oprema) iskazana u glavnoj knjizi i stanja u pomoćnoj knjizi nisu usklađeni niti je popisom utvrđeno stvarno stanje, što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja.

Shodno navedenom, knjigovodstvena evidencija stalnih sredstava ne odražava stanje imovine koju Preduzeće koristi i kojom raspolaže (zemljište, građevinski objekti, oprema), jer ista nisu priznata i vrednovana u skladu sa članom 4. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema i drugim relevantnim standardima i propisima koji su vezani za njeno početno priznavanje, vrednovanje, amortizovanje i objelodanjivanje.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se izvrši sveobuhvatna analiza stalnih sredstava, knjigovodstvena evidencija ažurira sa stvarnim stanjem, te priznavanje i vrednovanje istih vrši u skladu sa članom 4. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i

preduzetnike, zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, drugim relevantnim MRS i MSFI.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su iskazana u iznosu od 4.410.394 KM bruto vrijednosti, 1.536.987 KM ispravke vrijednosti i 2.873.407 KM neto vrijednosti. Čine ih zalihe materijala, dati avansi, kratkoročna potraživanja, gotovina i kratkoročna razgraničenja.

Zalihe materijala su iskazane u iznosu od 186.309 KM po osnovu zaliha hrane u kuhinji za pripremu toplog obroka (3.219 KM), zaliha materijala za izradu učinaka u skladištu (116.233 KM), rezervnih dijelova u skladištu (419 KM), goriva i maziva (2.707 KM), sitnog inventara i HTZ opreme u skladištu (62.189 KM) i auto-guma u upotrebi (1.542 KM).

Revizijom je utvrđeno da su zalihe materijala po osnovu izdavanja alata, inventara i HTZ opreme u upotrebu potcijenjene u iznosu od najmanje 35.039 KM bruto i ispravke vrijednosti (koliko je izdato u upotrebu u toku 2023. godine), jer prilikom izdavanja istih sa zaliha u upotrebu nije vršen prenos na poziciju Alat, inventar i HTZ oprema u upotrebi, već su u cjelosti isknjiženi iz knjigovodstvene evidencije iako isti nisu rashodovani, što nije u skladu sa članom 25. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Preduzeća kojim je propisano da se otpis sitnog alata i inventara, auto guma i HTZ opreme vrši metodom 100% otpisa prilikom stavljanja u upotrebu, a isknjižavanje istog vrši se kada je sredstvo rashodovano.

Na navedeni način se postupalo i prethodnih godina, pa su zalihe na poziciju Alat, inventar i HTZ oprema u upotrebi značajno manje iskazane i iste nisu priznate i vrednovane skladu sa članom 12. stav (1. i 6.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 4.128.204 KM bruto vrijednosti, 1.536.987 KM ispravke vrijednosti i 2.591.217 KM neto vrijednosti, a čine ih:

- potraživanja od kupaca povezanih pravnih lica - Grada u iznosu od 543.127 KM (za vodu i kanalizaciju, usluge zajedničke komunalne potrošnje od 368.429 KM i zatezne kamate 174.701 KM);
- potraživanja od kupaca fizičkih i pravnih lica u bruto iznosu od 3.547.480 KM (za vodu i kanalizaciju, odvoz smeća, priključaka na mrežu i ostalih usluga);
- ostala kratkoročna potraživanja u iznosu od 25.485 KM i
- potraživanja za više uplaćen porez na dobit u iznosu od 12.112 KM.

Ispravka vrijednosti kratkoročnih potraživanja je vršena samo za onaj dio potraživanja od kupca za koja je naplata pokrenuta po tužbi kod suda i za potraživanja po osnovu pokrenutih stečajnih postupaka.

Korigovana potraživanja za koja je izvršena ispravka vrijednosti su iskazana u iznosu od 1.536.987 KM, a odnose se na potraživanja od kupaca fizičkih lica u iznosu od 859.275 KM i potraživanja od pravnih lica u iznosu od 677.712 KM (od čega se na potraživanja po osnovu pokrenutih stečajnih postupaka odnosi 211.186 KM).

Prema članu 27. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Preduzeća indirektan otpis, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti vrši se kod potraživanja od kupaca kod kojih je od roka za njihovu naplatu prošlo najmanje 90 dana, a odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca donosi Nadzorni odbor Preduzeća na prijedlog Komisije za popis potraživanja. Direktan otpis potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda se vrši ukoliko je nenaplativost izvjesna i dokumentovana i da se nije uspelo sudskim putem da izvrši njihova naplata.

U 2023. godini po odluci Nadzornog odbora izvršen je konačan otpis nenaplativih potraživanja za koja je nastupio opšti rok zastarjelosti od 10 godina u ukupnom iznosu od 36.216 KM i ista su isknjižena iz knjigovodstvene evidencije. Odluka je donesena po izvještaju i prijedlogu Komisije za otpis potraživanja.

U Napomenama uz finansijske izvještaje prezentovana je starosna struktura nenaplaćenih potraživanja u ukupnom iznosu od 4.090.607 KM a odnosi se na potraživanja naplaćena duže od godinu dana (2.454.676 KM), do 12 mjeseci (141.599 KM), do 9 mjeseci (220.871 KM), do 6 mjeseci (368.824 KM) i do 3 mjeseci (901.637 KM).

Revizijom je utvrđeno da su kratkoročna potraživanja od kupaca i ispravka vrijednosti potraživanja precijenjena u iznosu od najmanje 48.356 KM, jer nije izvršen prestanak priznavanja nenaplativih potraživanja od privrednih subjekata po okončanim stečajnim postupcima prema zahtjevima MSFI 9 – Finansijski instrumenti (paragraf 3.2.3a) kojim se nalaže da entitet treba da prestane da priznaje finansijsko sredstvo kada ugovorena prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe, kao i članom 27. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Preduzeća.

Ostala kratkoročna potraživanja su iskazana po osnovu refundacije bolovanja od Fonda zdravstvenog osiguranja (15.705 KM) i od Zavoda za zapošljavanje po projektu zapošljavanja pripravnika (9.780 KM).

Gotovina je iskazana po osnovu sredstava na bankovnim računima (92.498 KM).

Kratkoročna razgraničenja su iskazana po osnovu unaprijed plaćenih rashoda za zakup zemljišta (3.041 KM).

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- **vrijednost alata, inventara i HTZ opreme izdatih u upotrebu priznaje u skladu sa članom 25. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Preduzeća, te evidentira u skladu sa članom 12. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva druga pravna lica i preduzetnike;**
- **izvrši sveobuhvatna analiza potraživanja nenaplaćenih duže od godinu dana u pogledu njihove naplativosti, i donesu odgovarajuće odluke o daljem postupanju shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti (paragraf 3.2.3a).**

6.2.2. Bilansna pasiva

Bilansna pasiva je iskazana u iznosu od 4.875.375 KM koju čine kapital, rezervisanja i obaveze.

6.2.2.1. Kapital

Kapital je iskazan u iznosu od 3.205.957 KM, a odnosi se na osnovni kapital, zakonske rezerve, revalorizacione rezerve i neraspoređena dobit.

Osnovni kapital je iskazan u iznosu od 315.265 KM po osnovu akcijskog kapitala koji je upisan u sudski registar i usaglašen je sa iskazanim kapitalom u poslovnim knjigama. Prema izvještaju Centralnog registra hartija od vrijednosti kapital je vlasništvo 9 akcionara sa ukupnim brojem akcija 315.265 (nominalna vrijednost jedne akcije je 1 KM), od čega je Grad sa učešćem 65 %, dok ostalim akcionarima – fizičkim licima pripada 35% akcija.

Zakonske rezerve su iskazane u iznosu od 83.204 KM, formirane su u ranijem periodu a duži period na njima nije bilo promjena.

Revalorizacione rezerve su iskazane u iznosu od 2.118.641 KM a posljednje promjene su evidentirane sa 31.12.2008. godine. Formirane su u ranijem periodu kao rezultat knjiženja pozitivnih efekata procjene vrijednosti građevinskih objekata i opreme sa 31.12.2004. godine (1.604.858 KM) i procjene fer vrijednosti zemljišta u Karakaju sa stanjem 31.12.2008. godine koje je nabavljeno po Ugovoru o zamjeni nekretnina sa Srpskom pravoslavnom crkvenom opštinom Zvornik (513.783 KM).

Revizijom je utvrđeno, da priznati pozitivni efekti po procjeni objekata i opreme sa stanjem na dan 31.12.2004. godine nisu evidentirani analitički po sredstvima od kojih potiču, niti su revalorizacione rezerve korigovane po osnovu amortizacije tokom upotrebe imovine po osnovu koje su formirane, kao i isknjižavanja kada sredstvo prestaje da se priznaje, odnosno kada se povuče iz upotrebe usljed rashodovanja ili drugih razloga, što nije u skladu sa članom 29. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za

privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kao i zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 39 i 40).

Revalorizacije rezerve priznate po osnovu procjene fer vrijednosti zemljišta koje je nabavljeno po Ugovoru o zamjeni nekretnina su iskazane više, a neraspoređena dobit ranijih godina manje u iznosu od 513.783 KM, jer efekti procjene zemljišta prilikom početnog priznavanja radi utvrđivanja fer vrijednosti na dan sticanja nisu predmet evidentiranja na poziciji revalorizacionih rezervi shodno MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 24 i 26).

Neraspoređena dobit je iskazana po osnovu neraspoređene dobiti ranijih godina (669.079 KM) i neraspoređene dobiti tekućeg perioda (19.768 KM).

Revizijom je utvrđeno da je neraspoređena dobit ranijih godina iskazana manje za iznos od 1.130.756 KM, a da gubitak tekuće godine nije iskazan u iznosu od 471.532 KM (što je objašnjeno u tački 6.1.1., 6.1.3., 6.2.2.1. i 6.2.2.2. ovog Izvještaja).

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se utvrdi status revalorizacionih rezervi formiranih procjenom objekata i opreme i u skladu sa istim izvrše evidentiranja shodno članu 29. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 39 i 40).

6.2.2.2. Obaveze i rezervisanja

Obaveze i rezervisanja su iskazane po osnovu dugoročnih rezervisanja u iznosu od 135.501 KM i obaveza (dugoročnih i kratkoročnih) u iznosu od 1.533.917 KM.

Dugoročna rezervisanja su iskazana u iznosu neamortizovane vrijednosti poslovne zgrade koja je pribavljena u ranijem periodu po Ugovoru o zamjeni nekretnina sa Srpskom pravoslavnom crkvenom opštinom Zvornik. Početno evidentiranje na poziciji dugoročnih rezervisanja izvršeno je u iznosu nabavne vrijednosti sredstva (245.251 KM) koja su umanjivana na godišnjem nivou srazmjerno dijelu obračunate amortizacije.

Revizijom je utvrđeno da su više iskazana dugoročna rezervisanja, a manje neraspoređena dobit ranijih godina u iznosu od 135.501 KM, jer po osnovu nabavljenih nekretnina putem zamjene za druge nekretnine ne prozilaze potencijalne obaveze za koje se vrše rezervisanja shodno članu 32. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 232.648 KM po osnovu reprogramiranih obaveza na ime naknada za vode prema JU „Vode Srpske“ po Rješenju od 28.04.2023. godine kojim je Preduzeću odobreno odgođeno plaćanje obaveza posebnih vodnih naknada na period od 5 godina (60 mjesečnih anuiteta po 4.474 KM).

Na dan bilansa, dugoročne obaveze su iskazane više, a kratkoročne obaveze manje u iznosu od 53.690 KM, jer obaveze koje dospijevaju u 2024. godini nisu reklasifikovane na kratkoročne shodno članu 33. stav (13) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročne obaveze su iskazane u iznosu od 1.301.269 KM po osnovu obaveza iz poslovanja prema dobavljačima (768.705 KM), za plate i naknade plata (444.820 KM), za porez na dodatu vrijednost (50.205 KM), za ostale poreze i doprinose i druge dažbine (29.014 KM) i obaveza za porez na dobit (8.525 KM).

Obaveze iz 2023. godine su do kraja februara 2024. godine izmirene u iznosu od 780.397 KM i to obaveze za porez na dodatu vrijednost i obaveze za bruto plate i naknade u cjelosti, obaveze prema dobavljačima (270.401 KM) i obaveze po osnovu naknada koje se plaćaju po posebnim propisima (6.643 KM).

Obaveza za plate i naknade plata se odnose na obaveze za bruto plate i naknade za decembar 2023. godine (347.702 KM) i porez i doprinose na plate i naknade za novembar (97.119 KM).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine su iskazane po osnovu naknada koje se plaćaju po posebnim propisima za vode (20.430 KM), unapređivanje opštekorisnih funkcija šuma (2.303 KM), protivpožarnu zaštitu (986 KM), te obaveze za porez i doprinose na naknade članovima nadzornog odbora, odbora za reviziju, po ugovorima o djelu i druge naknade (5.295 KM).

Potcijenjene su obaveze za bruto naknade članovima nadzornog odbora i odbora za reviziju (po obračunu za dva mjeseca), a precijenjena neraspoređena dobit ranijih godina u iznosu od 9.828 KM, jer iste nisu evidentirane na obračunskom osnovu u periodu u kojem je obaveza nastala već po plaćanju, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1- Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28) kojim se nalaže da entitet treba da priprema svoje finansijske izvještaje, osim informacija o tokovima gotovine, korišćenjem obračunske osnove računovodstva.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se:

- **dio dugoročnih obaveza koje za plaćanje dospijevaju u narednoj godini na datum izvještavanja reklasifikuju na kratkoročne obaveze u skladu sa članom 33. stav (13) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **naknade članovima nadzornog odbora i odbora za reviziju priznaju na obračunskom osnovu u periodu u kojem je obaveza nastala bez obzira da li je izvršeno i plaćanje shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28).**

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Preduzeće nije imalo poslovne događaje koji zahtijevaju tretman vanbilansne evidencije.

6.3. Bilans tokova gotovine

Prema Bilansu tokova gotovine, gotovina na početku perioda je iskazana u iznosu od 228.771 KM i iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 6.150.739 KM.

Odlivi gotovine su iskazani u iznosu od 6.287.012 KM (iz poslovnih aktivnosti 6.207.777 KM i iz aktivnosti investiranja 79.235 KM).

Stanje gotovine na kraju perioda je iskazano u iznosu 92.498 KM.

Bilans tokova gotovine je sačinjen u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene informacije u vezi stalnosti poslovanja shodno zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25).

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Preduzeće nije imalo aktivnosti koje bi za posljedicu mogle imati potencijalnu imovinu i potencijalne obaveze.

U pisanoj informaciji dostavljenoj od strane Preduzeća navedeno je da sa 31.12.2023. godine Preduzeće vodi veći broj tužbi po osnovu naplate potraživanja i ista su evidentirana u poslovnim knjigama Preduzeća, te se po prezentovanoj procjeni ne očekuju materijalno značajni negativni efekti.

Preduzeće je bilo po dva sudska spora tužena strana u postupku (radi naknade štete) sa oko 2.460 KM vrijednosti glavnog duga koji se potražuje od Preduzeća.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne opšte podatke o Preduzeću, propisima za sastavljanje finansijskih izvještaja i primijenjenim računovodstvenim politikama. Međutim, iste po sadržaju nisu sačinjene u skladu sa članom 20. stav (3) tačka 2. i 3. i stav (4) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kao i zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, jer nisu objelodanjene dodatne informacije o:

- sredstvima, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i tokovima gotovine koje nisu prikazane u finansijskim izvještajima, ali su značajne i relevantne za njihovo razumijevanje prema zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112, 113 i 114);
- bruto knjigovodstvenoj vrijednosti nekretnina i opreme, akumuliranoj amortizaciji na početku i na kraju perioda, stopama amortizacije ili korisnom vijeku trajanja, stalnim sredstvima u vlasništvu Grada (objekti komunalne infrastrukture) koja su Preduzeću data na upravljanje i korišćenje, nekretninama i opremi koje se iskazuju u revalorizovanim iznosima, datum kada je izvršena revalorizacija, da li je u njoj učestvovao nezavisni procjenitelj, revalorizacione rezerve koje ukazuju na promjene u datom periodu, knjigovodstvenu vrijednost nekretnina i opreme koje se privremeno ne koriste, strukturi stalnih sredstava koja se i dalje koriste ali im je knjigovodstvena vrijednost nula, prema zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 73 (a, b, c, d), 74 (a), 77 i 79 (a, b);
- zaključenim sporazumima i ugovorima o reprogramu obaveza i potraživanja;
- novčanim tokovima, dodatne tekstualne opise priliva i odliva gotovine, informacije o negotovinskim transakcijama, kompenzacijama.

Preporučuje se direktoru Preduzeća da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije o stalnosti poslovanja, te dodatne informacije shodno članu 20. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25, 112, 113 i 114), MRS JS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (73 74, 77 i 79), te MRS JS 7 – Izvještaj o novčanim tokovima.

Revizijski tim

Slobodanka Milović, s.r.

Nada Lazarević, s.r.